

Đ I R O A S A D A

**ŠEF
ŽELEZNIČKE
STANICE**

Prevela s engleskog
Dejana Glišić

Laguna

Naslov originala

Asada Jirō

POPPOYA (鉄道員)

Copyright © 1997 by Jiro Asada

All rights reserved.

First published in Japan in 1997 by SHUEISHA Inc., Tokyo.

This Serbian Edition published by arrangement with Shueisha
Inc., Tokyo in care of Tuttle-Mori Agency, Inc., Tokyo.

Translation copyright © ovog izdanja 2024, LAGUNA

**ŠEF
ŽELEZNIČKE
STANICE**

SADRŽAJ

Šef železničke stanice.	9
Ljubavno pismo	43
Đavo	75
Cunohazu	105
<i>Kjara</i>	137
Festival lampiona.	167
Božić Bata u pokušaju	197
Pozivnica iz bioskopa <i>Orion</i>	209
Umesto pogovora.	239
<i>O autoru</i>	245

Šef železničke stanice

Sa platforme stanice Bijoro jednokolosečna linija Horomai pružala se kratko vreme uz glavni kolosek dok nije napustila grad. Sa velikih staklenih prozora brzog voza koji je vodio ka odmaralištu video se lep prizor na dizel-lokomotive Kiha 12 dok ga je polako preticao.

Možda je prosto postojala začkoljica u rasporedu ili je to možda predstavljalo posebno priređenu izložbu za skijaše iz grada, ali, kao što se i očekivalo, putnici su se sjatili kod prozora da bi ugledali usamljenu grimiznocrvenu dizel-lokomotivu, amblem stare Japanske nacionalne železnice. Kada je linija Horomai konačno skrenula ulevo, praveći veliki luk kako se kretala ka prolazu, džinovska prozorska okna brzog voza naglo obasjaše svetla sijalica.

Polazak Kihe 12 u 18.35 bio je poslednji termin od ukupno tri voza koliko je svakodnevno išlo u Horomai.

„Zašto li su toliko uzbuđeni? Nije vredan fotografisanja, zar ne, stari?“ Mladi mašinovođa okrenuo se da pogleda brzi voz koji se sve više udaljavao, nestajući u poljima prekrivenim snegom. Zatim je pogledao u Sendžija, koji je stajao na mestu suvozača.

„Ne pravi se pametan. Kiha 12 je kao muzejski eksponat. Ljudi dolaze iz svih krajeva zemlje samo da vide ovaj voz.“

„Oh, zaista? Zbog čega onda hoće da ukinu liniju?“

„Znaš zbog čega. Zbog nedovoljne gustine saobraćaja, profita, zbog takvih razloga.“

Mladi mašinovođa slegnu ramenima. Voz je imao samo jedan vagon i nijednu živu dušu u njemu. Oštro poređana zelena sedišta presijavala su se pod prigušenim neonskim svetlima.

„Nisam mislio da ću ove reči ikada čuti od šefa centralne železničke stanice Bijoro.“

„Kako to misliš?“

„Mislim, stari, koga je uopšte briga za 'gustinu saobraćaja' linije Horomai? Vozim na ovoj liniji već četiri godine i svake godine, čim se završi školska godina, ovaj voz izgleda ovako. I zato se pitam zašto su, dođavola, odlučili baš sada da ga iznenada ukinu.“

„Ko će ga znati? Tako je kako je. Ovoliko dugo je istrajala zbog svoje stare slave. Ti si se rodio i odrastao u Horomaiju, znaš i sam koliko je ranije ovde bilo živo.“

Horomai, koji se nalazio na kraju vozne linije, bio je jedan od rudarskih gradića Hokaida nastao još u periodu Meiđi, krajem devetnaestog veka. Šest stanica protezalo se maršrutom dugom 21,6 kilometara. Linija je tada vrela od aktivnosti, sa parnim lokomotivama D51, koje su neprestano vukle vagone natovarene ugljem. Sada je ujutru, u podne i uveče na toj liniji saobraćao samo jedan voz, koji je prevozio učenike. Na usputnim stanicama više nije bilo osoblja. Prošlo je deset godina od kada se rudnik zatvorio.

„Kažu da će ostareli Otomacu sa stanice Horomai otići u penziju ove godine. Možda je to razlog.“

„Nemoj da govoriš kao da znaš šta veliki izvršni direktori misle. Misliš da iko iz Sabora mari za te stvari?“

Kiha 12 se, kao iz poštovanja, nakratko zaustavila na potpuno pustoj severnoj stanici Bijoro.

„Hej, šta ćemo da radimo ako ovaj sneg ne prestane da pada? Sve će zavejati.“

„Nemoj ti da brineš o tome. Hajde, idemo dalje!“

I dalje stojeći na mestu suvozača, Sendi je izgledao kao da mu se odjednom žuri i povikao je: „Sve čisto napred!“, dok je lokomotiva ponovo počela da klizi preko snežnih polja.

Sendi je skinuo beli okovratnik svoje uniforme i njihov razgovor se nastavio. „Ne pričamo ovde samo o drugim ljudima. Otomacu možda ide u penziju ove godine, ali sledeće godine sam ja na redu.“

„Da, stari, čuo sam da ćeš postati neka mnogo važna osoba u upravi stanice.“

„Ko ti je to rekao?“

„Svi u Bijoru to znaju. Izgradnja nove zgrade stanice završiće se sledeće godine i ti ćeš tamo dobiti neki mnogo važan posao u upravi.“

„Kakve gluposti. U ovom trenutku to je samo 'možda'. Ne mogu baš da zamislim sebe u odelu sa kravatom poput onih radnika iz tržnih centara u gradovima koji se smeškaju i klanjaju mušterijama.“

„Razumem te. Jednom železničar, uvek železničar. Baš kao i one stare mašinovođe parnih lokomotiva što su nekad bili – do kraja linije!“

Mladi mašinovođa je podigao levu ruku i povukao zamišljeni konopac, imitirajući zvuk sirene starih vozova: „Ću, ćuu!“

Sendi je blago prešao pogledom preko lokomotive Kiha 12, zidova prekrivenih mnogim slojevima farbe. Pogled mu se zaustavio na mesinganoj ploči na kojoj je pisalo železnica Hokaido. Kada se Japanska nacionalna železnica raspardala

i privatizovala, svaka od novih regionalnih kompanija dobila je slično ime. Ali karakter za „železnicu“ (鉄道) koji su vlasnici železnice Hokaido usvojili neznatno se razlikovao od onog koji su druge železničke kompanije koristile (鉄道).

Koristiti karaktere „izgubiti“ (失) i „novac“ (金) u imenu svoje kompanije činilo se kao loš znak za železnički sistem sa toliko novčano neisplativih linija. Zbog toga su vlasnici železnice Hokaido odabrali ne toliko uobičajen karakter 鉄 umesto 鉄. Mala razlika koju bi samo pravi železničar primetio.

„I šta će da bude sa mnom? Mislim, šta ako mi budu rekli: 'Od sada ćete vi upravljati vozovima na glavnoj liniji?'“

„Kako to misliš?“

„Ja ne znam ništa o tim luksuznim novim vozovima koji saobraćaju na glavnoj liniji. Ili još gore, da mi kažu da moram da radim na šalteru ili da kuvam ramen ili tako nešto. To ne bih podneo.“

„Ne brini o tome. Ako umeš da voziš ovu krtiju, možeš da voziš bilo šta, čak i šinkansen.* Budi srećan što si mlad.“

„Voz-metak? Nikada nisam vozio nijedan voz koji ide brže od pedeset kilometara na sat. Naježim se na samu pomisao o tome.“

Sendi prebrisa okno prozora svojim belim radničkim rukavicama.

Voz poče da se penje blagom strminom. Stene su se zbile uz ivice pruge sa obe strane. Na kraju svakog od mnoštva malih tunela kroz koje je voz prolazio, sneg je postepeno bivao sve dublji.

„Kako ti se čini, stari? Sutra će ovde morati da pošalju grtalicu Rasel.“

* Veoma brz „voz-metak“ i istoimena mreža tih vozova u Japanu u vlasništvu pet kompanija Grupe japanskih železnica. (Prim. prev.)

Dok je zurio u šine ispred njih, osvetljene farovima voza, Sendija obuže osećaj da ulaze u nekakvu neobičnu, mitsku zemlju. Naslonivši se laktom na komandnu tablu zamišljeno je posmatrao lelujavu igru svetla i senke snežnog pejzaža koji im je promicao pred očima.

„Kada budemo stigli u Horomai, trebalo bi odmah da se vratiš. Ako budeš čekao i zaglaviš se u povratku, ovako pred Novu godinu, neće biti nikoga ni na jednoj od stanica da ti pomogne.“

Mašinovođa čežnjivo baci pogled na veliku bocu sakea pored Sendijevih nogu.

„Mislio sam da možda provedem noć u Horomaiju.“

„Ne budi glup. Šta ako neko bude čekao poslednji voz?“

„Ha! Ko je sada glup?“

Voz je zastao na još jednoj od stanica između planina. Nije bilo putnika koji su čekali. Ni jedno jedino svetlo nije dopiralo iz oronulih zgrada koje su se nalazile oko stanice.

„Ne želiš da provedeš Novu godinu kod Otomacua. O čemu nas dvojica staraca imamo da pričamo osim o prošlim vremenima? Razmisli o tome. Želiš li da završiš pijan i sentimentaln poput nas? Ha?“

„Ma jok, stari, samo sam se šalio. Nije to moj stil. Krećemo! Sve čisto!“

„U redu, moraš da se malo stišaš.“

„To mi je od Otomacua.“

Činilo im se da je prošlo mnogo vremena kada su konačno su izbili pored korita smrznute reke i ugledali svetla Horomaija. Grad je u pozadini bacaio tamne senke nagomilane šljake.

„Oglasi sirenu. Kasnimo pet minuta i Otomacu nas sigurno već čeka na platformi.“

Stara sirena Kihe 12 odjeknula je kroz brda, kao da jadicuje nad vremenom koje joj je preostalo.

* * *

Kroz okrugla vrata tunela promolila se stanica Horomai. Usred oronulih zgrada starog rudnika uglja, pod senkom monstuoznih transportera, stanica na kraju linije bila je blistavobela.

Sendi i mašinovođa su rukama pokazali na semafor, uzviknuvši uglas. Reflektori osvetliše platformu od cigle. Jednom davno ovo teretno dvorište vrvelo je od mašina i vagona, ali sada je bilo samo polje snega.

„Je l' vidiš ovo, stari? Izgleda kao prizor iz bajke.“

Točkovi su zatutnjali po šinama. Sa snegom koji je vejao svuda oko njega, na platformi poslednjeg stajališta linije stajao je šef stanice i držao svoj fenjer visoko podignut.

„Pogledaj ga kako stoji tamo, iako kasnimo pet minuta i napolju je sigurno minus dvadeset.“

Sa snegom koji je navejao preko ramena njegovog kaputa Japanske nacionalne železnice, sa svojom mornarskoplavom kapom pričvršćenom ispod brade kao deo uniforme, čvrsto uspravno stajao je Otomacu na čošku platforme. Izduživši se još više nego obično zbog hladnoće, prstom u belim radničkim rukavicama pokaza na mesto ka kojem se voz kretao.

„Izgleda dobro, Otomacu. Kao slika.“

„Ne budi drzak. S obzirom na tvoje godine, ne možeš prosto da ga zoveš 'Otomacu' kao da ste oduvek bili najbolji drugari. Za tebe je 'šef železničke stanice'. Pogledaj ga samo. To je pravi železničar. I to ne bilo koji stari šef stanice Japanske nacionalne železnice, kojem bi mogao da skineš uniformu, obučeš ga u odelo i pretvoriš u nekog izvršnog direktora.“

„Dođe mi da se rasplačem čim ga pogledam.“

Mašinovođa je još jedanput oglasio sirenu i pritisnuo kočnicu. Kiha 12 našla se na polovini platforme, još upaljenog dizel-motora.

Otomacu je prišao vozu, krećući se duž platforme. Tanki sloj snega, koji je napadao u poslednjih pet minuta, koliko je voz kasnio, krckao mu je pod nogama.

„Ah, gospodine Oto, smrzavam se kad vas pogledam. Izvinite što ste nas čekali“, rekao je Sendi, smešeći se, dok je izlazio iz voza.

„Nema problema. Srećna Nova godina!“

„Takođe, srećna ti Nova godina! Nameravao sam da provedem Novu godinu sa tobom, ali došao mi je sin Hideo u posetu sa svojim novorođenčecom.“

„Šta kažeš? Hideo je postao tata? Pa to znači da si postao deka. Tvoje prvo unuče. Mora da je slatko!“

„Oh, kladim se svojim životom da je slatko!“

Čim su mu te reči izletele, Sendi hitro prekri usta rukom u belim rukavicama, shvativši da je možda rekao nešto što bi zbolelo Otomacua.

„Pozvao sam Hidea da pođe sa mnom i da te poseti, ali sutra mu je prvi radni dan na novom poslu. Nadam se da razumeš.“

„Ne brini zbog toga. Hideo je sada sigurno prezauzet novim odgovornostima. Šef sektora u upravi Sapura! Reci mu da ne brine za mene.“

„Postaraću se da dođe da te poseti na proleće, obećavam ti. Na početku, kada se tek pridružio kompaniji, zar nije on bio ta faca koja je tvrdila da se linija Horomai neće ukinuti dokle god se on išta bude pitao? Šta mogu da kažem? Nismo uspeli. Kao što znaš.“

Sendi je skinuo kapu i pognuo ćelavu glavu.

„Sendi, prekini. Šef centralne železničke stanice Bijoro ne treba meni da se klanja. To je sramotno.“

Zaobišavši Sendija, Otomacu pride i proviri u kabinu mašinovođe. „Dobro došli! Uđite u stanicu i ugrijte se pre nego što krenete nazad.“

Gledajući u potiljak Sendijeve pognute glave, mašinovođa reče: „Kako ovaj sneg veje, bolje da odmah krenem nazad. Hvala u svakom slučaju, šefe stanice.“

„Tako, dakle. 'Šef stanice', ha? Mora da te je Sendi izribao. Nema potrebe da budeš toliko formalan. To je osetljiva tema. Nisam ja ničiji 'šef'.“

Rekavši to, Otomacu izvadi zastavicu zadenutu iza leđa. Savijajući visoko telo, koje je bilo mršavo poput ždrala, po-tapša Sendija po ramenu.

„Sendi, malo si se ugojio.“

„Stvarno?“ , reče Sendi, konačno podigavši glavu. „Suviše sam jeo za praznike. Usput, moja žena ti je ovo poslala.“

„Hvala, nije morala da se muči. Sada već imam osećaj da je Nova godina. Hajde, uđi unutra. Dolazim čim ispratim ovaj voz.“

Dok se Otomacu pripremao za polazak poslednjeg dnevnog voza, Sendi je prešao preko šina i ušao u zgradu stanice.

Stanica Horomai izgrađena je još pre Drugog svetskog rata, i od tog vremena gotovo da se uopšte nije promenila. Bila je to upečatljiva građevina sa velikom čekaonicom, visokim plafonom, masivnim gredama boje duvana i predivnim trouglastim oknima ispunjenim vitražima tik ispod nadstrešnice. Visoko na zidu iznad šaltera i dalje je visio stari simbol Japanske nacionalne železnice, pogonski točak, kao da ga je neko tu odavno ostavio i zaboravio. Sve klupe bile su starinske, sjajne i crne.

Sendi se pitao da li je postojao neki način da se barem ova zgrada sačuva. Umoran od stajanja duž celog puta, seo je na klupu i grejao ruke iznad naftne peći.

Zvuk sirene voza razbio je tišinu.

„Izvini što si me čekao. Pogledaj. Restoran *Daruma* preko puta se zatvorio.“

Otomacu je u stanicu uneo miris mraza, savijajući svoju zastavicu dok je pokazivao na malu radnju.

„Je li moguće? Šta se dogodilo sa staricom?“

Samo jedna radnja, koja se nalazila ispred stanice, opstala je sve ove godine, ali sada joj je krov bio ulubljen pod snegom i sva svetla bila su pogašena.

„Njen sin je kupio stan u Bijoru. Starica je imala preko sedamdeset godina i ništa je više nije zadržavalo ovde. Još malo pa ću, izgleda, morati da počnem da prodajem cigarete i novine.“

„Ne pričaj koještarije, Otomacu. Sâm ćeš prodavati karte, čistiti i održavati zgradu, i na sve to ti bi da otvoriš i kiosk? Gluposti!“

„Slušaj ovamo. Ovde u Horomaiju ostalo je još stotinak domaćinstava. Možda jesmo svi stari, ali i dalje volimo da svaki dan čitamo novine.“

Iz kancelarije se začuo zvuk stare *enka* pesme. Sendi je imao utisak da se senka koju je bacala hrpa šljake stropoštava na stanicu. Pripalio je cigaretu.

„Šta kažeš na to da počnemo sa novogodišnjom proslavom? Hideo je poslao flašu lokalnog sakea iz Sabora za tebe.“

„Nije trebalo da se toliko mučiš. Čak si nam doneo i novogodišnje đakonije. Još od kada mi je žena preminula, Nova godina mi ne predstavlja ništa posebno.“

„Koliko godina je prošlo od kada je Šizue preminula?“

„Koliko godina? Umrta je pretprošle godine. Ali imam utisak kao da je već prošla decenija.“

„Sigurno ti nedostaje, Otomacu.“

„Ne mnogo. Imam dosta društva ovde u selu. Ne mora da mi nedostaje. Idem sada da ugasim radijator i možemo unutra.“

Pre nego što su počeli da piju, Sendi je morao nešto da mu saopšti.

„Došao sam da ti kažem, Otomacu, da ću od sledećeg proleća preći na drugu poziciju, na posao u upravi stanice.“

„Tako znači? Drago mi je što to čujem.“

„Pitao sam se da li bi možda i ti želeo da pređeš u stanicu Bijoro. To je zgrada sa dvanaest spratova, ima i staklene liftove. Izgrađena je kao projekat zajedničkog ulaganja robne kuće iz Tokija i japanske železnice. Možda bih mogao da povučem neke veze za tebe.“

„Pa, zaista ne bih voleo da povlačiš veze zbog mene.“

Sendi učuta, momentalno zažalivši što je upotrebio baš taj izraz.

„Zahvalan sam, ali mislim da ću morati da odbijem.“

„Zašto, Otomacu?“

„Dođavola, ja se čak i pokretnih stepenica plašim. Možda smo obojica samo obični železničari, ali ja nikad nisam napredovao do pozicije šefa centralne stanice Bijoro, kao što si ti. U tome leži velika razlika između nas.“

„Ali, Otomacu! Ti dobro poznaješ svoj posao.“

„Ne baš. Jedino umem da budem železničar. Nikad nisam završio školu. Sve što znam naučio sam sopstvenim radom, svojim sopstvenim rukama i lopatom. Ja bih izgledao kao potpuni stranac bilo kome od zaposlenih na tim prefinjenim tokijskim odeljenjima.“

Mrtva tišina snežne noći ispunila je kratko zatišje u razgovoru.

„I šta kažeš, Sendi, Hideo tamo u Saporu radi sve što može za mene?“

„Ne baš. Mislim, on jeste diplomirao na univerzitetu Hokaido i položio je ispit za menadžment, tako da će sigurno uspeti da izgradi nekakvu karijeru, ali on trenutno nema neku visoku poziciju u upravi železnice da bi mogao ikako da utiče na odluke koje linije će se ugastiti, a koje ne.“

„Svakako, jasno mi je.“

Sneg sa Otomacuovih ramena još je tvrdoglavo odbijao da se otopi. Sendi ga otrese rukom i oseti kako je ostao bez reči.

Otomacu upita: „Kako ti je žena?“

„Uopšte se nije promenila. Jedra kao i uvek.“

Sendija odjednom obuze neprijatna uspomena. U mislima je ugledao Otomacua u mrtvačnici bolnice te noći kada mu je preminula žena, duboko povijene glave. I dan-danas Sendijeva žena negoduje zbog toga što Otomacu nije bio pored svoje žene dok je umirala. I dalje mu je to zamerala.

Iako su mu poslali mnogo poruka da joj je stanje kritično, čekao je poslednji trenutak na stanici Horomai i u Bijoro je došao poslednjim vozom. Zvali su ga i zvali, ali na kraju je samo Sendijeva žena bila uz Šizue kada je preminula. Nije mogla da oprostí Otomacuu što nije bio tamo.

I tada, kao i sada, Otomacu je u uniformi stajao pored Šizuinog jastuka, povijene glave, sa kaputom sa kojeg su se cedili komadi leda i snega. Sendijeva žena se naglas pitala zašto ne plače, a on joj je tiho promrmljao: „Ja sam železničar. Mi ne plačemo zbog porodice.“

Sendi je zurio u Otomacua, koji je stiskao rub svog kaputa, ali nije pustio suzu. Mogao je jasno da se seti zvuka D51 koji klizi po šinama i mirisa dima od nafte.

„Hej, Sen“, reče Otomacu, skide kapu i stade da je suši iznad peći. Kape Japanske nacionalne železnice bile su mornarskoplave sa tamnocrvenom trakom i značkom na kojoj se nalazio simbol Japanske nacionalne železnice, pogonski točak. Sendi se osetio donekle osramoćeno zbog svoje plave kape.

„Kaži.“

„Pusti mene, ali reci mi šta će se dogoditi sa Kihom?“

„Hmmm. Kihe 12 su se proizvodile tokom 1952, u vreme kada smo nas dvojica još ložili stare D51.“

„Hoćeš da kažeš da će je poslati u staro gvožđe?“

„Pošteno se naradila, zar ne?“

Sendi je i dalje mogao jasno da se seti dana kada je Kiha 12 pristigla na stanicu Horomai. Čistio je šasijske D51 pomoću svežnja grubog užeta. Otomacu je nosio radnički kaput. Rudari i seljani okupili su se oko stanice. Kada se blistava Kiha 12 pomolila iz tame tunela, sa svih strana začuli su se radosni uzvici i ovacije okupljenih.

„Hej, Sen, pogledaj ovu lepotu! To je nova parna lokomotiva, Kiha 12!“ Gore sa tendera, Otomacu je mahnuo lopatom. Uzvici *Banzai!* nisu prestajali sve dok šef stanice nije seo za volan.

„Bio sam samo mladić koji je lopatao ugalj, a sada se spremam da odem u penziju. Pretpostavljam da bi bilo okrutno goniti voz da radi više od nas ljudi.“

„Otomacu, ovaj voz je vrlo verovatno poslednja Kiha 12 koja još radi u celom Japanu. Ako ovo uspemo da izvedemo kako valja, možda će završiti u muzeju ili železničkom parku. Neko će dobro brinuti o njoj, ne brini.“

„Ne bi mi smetalo da i ja budem izložen u nekom muzeju.“

Na to su se obojica nasmejala.

„Pa hajde da navalimo na ove novogodišnje poslastice.“

Svetla na platformi bila su pogašena i čekaonicu je osvetljavala jedino spoljna belina snega.

„Šta je ovo? Neko je nešto zaboravio...“

Na jednoj od klupa koje su stajale uza zid ležala je plastična lutka raširenih ruku.

„Da, neko se tu igrao do malopre. Mora da je otišla kući.“

Otomacu je u mraku otrčao do predvorja i pregledao ulaz u stanicu.

„Nisam video ovakvu vrstu lutke Kjupi godinama. Baš je staromodna. Misliš li da ju je neki putnik zaboravio?“

„Ne, tu je bila jedna devojčica koju nikad ranije nisam video. Dugo se igrala ovde.“

„Kako to misliš? Kako je moguće da je ovde bila neka devojčica koju *ti* nikada ranije nisi video?“

„Možda je ovde došla nekome u posetu za Novu godinu. Možda je došla kolima. Bila je lepa kao lutka, sa jarkocrvenim rancem.“

„Rancem, kažeš?“

„Rekla je da ovog proleća kreće u osnovnu školu, pa joj je tata kupio ranac za knjige. Bila je mnogo slatka, napravila je pravu pometnju zbog mene. 'Pogledaj, to je šef železničke stanice!' I sve vreme se vrzerala oko mene i nije me puštala na miru.“

„Shvatila je da voliš decu.“

Otomacu nije imao dece. Živeo je u malom stanu iza stanice: dve sobe, svaka veličine šest tatami prostirki, sa kuhinjom koja se nalazila u jednoj od njih. Stan je imao mali porodični oltar, sa slikom njegovog oca u železničkoj uniformi i jednom slikom njegove žene kada je bila veoma mlada.

Sendi je upalio mirisni štapić i gledao u fotografije neko vreme.

„Otomacu, nema fotografije tvoje ćerke.“

„Nema zato što je imala samo dva meseca kada je umrla.“

„Kako se zvala?“

„Zvali smo je Juko. Skraćeno od Jukiko, 'dete snega', zbog toga što je prvi sneg te godine pao na dan kada se rodila, desetog novembra. Zar se ne sećaš? Pričao si kako će se udati za Hidea.“

„Sada se sećam. Hideo je tada išao u osnovnu školu. Začikavao sam ga kako će se oženiti njome, a on me je gledao kao da sam poludeo. Nikada je nije čak ni držao u naručju.“

Njih dvojica su sedela za niskim, okruglim stočićem na kojem su stajale flaše i čaše hladnog sakea. Kada su isključili radio, mogli su da čuju kako voda tiho kaplje.

„Možda će zvučati pomalo čudno, ali još računam koliko bi godina Juko imala. Da je ostala u životu, sada bi napunila sedamnaest.“

„Već si bio u zrelim godinama kada se rodila.“

„Imao sam četrdeset i tri godine, a moja žena je imala trideset i osam kada smo bili blagosloveni detetom. Kakva šteta.“ Nota tuge koja se osetila u Otomacuvom glasu bila je neuobičajena za njega.

Nepogrešivo tačan sat na velikom postolju pokazivao je ponoć kada je Otomacu osetio da se neko nalazi na kapiji za putnike.

„Šefe stanice! Šefe stanice!“ , meki glas je dozivao Otomacua kroz procep na plastičnom prozoru iznad šaltera.

„Ko bi to mogao biti u ovo doba noći? Da li se dogodila neka nesreća? Da li je neko bolestan?“

Otomacu se tiho provukao pored Sendžija, koji je uveliko spavao, sa čebetom poduprtim ispod glave. Razmakao je zavese koje su zaklanjale prozor i ugledao devojčicu sa crvenom maramom oko vrata, laktova naslonjenih na pult šaltera.

Devojčica je izgledala starije od one koju je video prošle noći, ali njene ljupke oči dosta su podsećale na tu devojčicu.

„Da li si došla da potražiš zaboravljenu lutku?“

Devojčica je klimnula glavom.

Otomacu je bio u pidžami. Navukao je preko nje pamučnu, postavljenu kućnu jaknu i izašao u čekaonicu. Primetio je da je sneg prestao da pada i kroz prozor u predvorju tračak mesečeve svetlosti razlivao se po podu.

U pozadini se čulo tiho zavijanje.

„Da li si ti njena starija sestra?“

Pružio joj je plastičnu lutku, dok se devojčica smešila, klimajući glavom.

„Od kada je izgubila svoju lutku, ne prestaje da plače.“

„Lepo od tebe što si se vratila po nju. Nikada vas ranije nisam video. Odakle ste, gde živite?“

Bio je ubeden da su devojčice došle iz grada, sudeći po njihovom prefinjenom, bledom tenu.

„Naše prezime je Sato. Pored svetilišta.“

„Tako, dakle? Sato je tako često prezime, svi se ovde prezivaju Sato. Čak je i moje prezime Sato. Pored svetilišta, kažeš? Prodavac ulja?“

Devojčica je odmahнула glavom.

„Isine unuke? Toraove?“

Devojčica je ponovo odmahнула glavom, kao da ne želi da odgovori. Možda se, u ovom selu punom staraca, umorila od toga da mora svima sve da objašnjava.

„Došle smo da posetimo deku. Zbog Nove godine.“

Otomacu je odlučio da prestane da zapitkuje.

„Opasno je da ovako sama tumaraš napolju u ovo doba noći. Možda nema medveda u okolini, ali mogla bi da se zaglaviš u snegu ili oklizneš i padneš sa nasipa, a onda bi se našla u problemu. Ispratiću te kući. Sačekaj ovde.“

„Ne, ne, ne mučite se. Tu sam iza ćoška. I mesec je svetao.“

Uopšte nije bilo kolebanja u njenom glasu, znala je da izrazi svoj stav.

„Koliko imaš godina?“

„Dvanaest.“

„Osnovna škola? Malena si za svoje godine.“

„Još idem u šesti razred. Sledeće godine krenuću u sedmi. Gospodine šefe...“, promuca stidljivo, cupkajući u mestu.

„Moraš da piškiš? Toaleti su napolju, s desne strane. Sačekaj minut, upaliću ti svetla.“

Tiho je otvorio vrata kabine i pritisnuo prekidač, obajšavši platformu prigušenim, treperavim svetlom.

„Plašim se malo. Hoćete li me sačekati tu, gospodine šefe stanice?“

„Naravno, naravno. Biću ovde.“

Oklevajući, ona ponovo uhvati Otomacua za ruku.

„Nema čega da se plašiš. Tako je.“

Držeći joj ručicu, Otomacu oseti kako ga obuzima neodređeni osećaj sete. Devojčica od juče, i sada ova, podsetile su ga na Juko. Da li se, možda, tako osećao zato što će se njegov dosadašnji način života završiti za samo tri meseca?

Da su samo sprečili da Juko navuče tu prehladu, možda bi sada bila upravo ovakva, porasla bi i možda bi nju u ovakvim noćnim posetama pratio napolje u toalet. Ali rodila se u ovom zabačenom selu bez doktora i spavala je u sobici iza kancelarije, u kojoj je stalno duvala promaja iz procepa u vratima. Bol bi ga obuzela svaki put kad bi pomislio kako se može reći da mu je posao ubio kćer.

Dok je napolju, ispred toaleta, čekao devojčicu da se pojavi, Otomacu se odsutno zagledao u drugi kraj platforme.

Jednog dana, pre sedamnaest godina, krenuo je, sa istom te platforme usred snežne oluje, sa ženom i ćerkicom, dobro umotanom, u ženinom naručju. Kao i uvek, lično je dao rukom signal i izdao glasnu komandu dok je voz napuštao stanicu. Kasnije te noći ukrcao se na voz, obmotavajući Jukino hladno telo istim tim ćebencetom i vratio se kući.

„*Da li mašeš svojom zastavicom da poželiš dobrodošlicu svojoj mrtvoj ćerci?*“ To mu je njegova žena, zgrčena na platformi, stežući Jukino telo, rekla.

Šta joj je odgovorio?

„*Šta je trebalo da uradim? Ja sam samo železničar. Ništa nisam mogao da uradim. Ako ovako ne mašem zastavicom na platformi po ovakvoj mećavi, kako će Kiha znati kuda da ide? Moram da pritisnem ručicu za skretanje. Završavaju se časovi i deca će krenuti svojim kućama.*“

„*Tvoje dete se, takođe, vratilo kući. Vratilo se kući hladno kao sneg.*“

To je bio jedan jedini put da je Šizue podigla glas na Otomacua.

Nikada ne bi mogao da zaboravi zapanjujuću težinu malog tela u svojim rukama, težinu veću čak i od ručice za skretanje okovane ledom.

Još jedan glas probudio se duboko u njegovom sećanju.

„Čiko! Juko, je l' ona mrtva?“ Bio je to Hideov glas. Ispustio je svoj platneni ranac, poprečio se između Šizue i Otomacua i zgrabio Jukino telo iz Otomacuoovih ukočenih ruku.

„Oh, moja mala Juko, tako mi je žao. Trebalo je da budeš moja buduća žena. Teta Šizue, tako mi je žao! Nemoj da grdiš čika Otomacua. On maše zastavicom za sve nas! Važi, teta Šizue?“

Potiskujući gorke uspomene duboko u grudi, iza svoje postavljene pamučne jakne, Otomacuu uvuče dlanove u rukave i povi glavu.

Na proleće, ako ne bude više radio kao železničar, moći će da se isplače, mislio je.

„Hvala vam, gospodine šefe stanice.“

Devojčica je izađe iz toaleta i on joj pruži malu konzervu kafe koju je grejao u svojoj jakni.

„Popij ovo pre nego što kreneš“, rekao je. „Slatka si. Tvoja majka mora da je prava lepotica. Uzgred, ko su ti roditelji?“

„Ja ću popiti pola, a druga polovina je za tebe.“

„Ne, ne pije mi se. Sve je za tebe“, reče Otomacuu.

Celog života Otomacuu je posmatrao kako deca iz sela odrastaju. Kada bi došlo vreme, svi oni odlazili bi negde u velike gradove, ali nikada nije zaboravio ni jedno jedino lice. Ništa nije bilo slađe od tih slatkih prizora porodica i dece, čak i tuđe dece – gledati ih kako odrastaju i kako se menjaju. Ima li većeg zadovoljstva od toga? Kada bi ih gledao, nije mogao da se ne upita šta bi njegovo dete, da je živo, sada radilo.

Prestao je da odlazi u Bijoro jer ga je bolelo da posmatra devojčice uzrasta svoje ćerke. Čak i dok bi se samo šetao po gradu, prolazeći pored radnji, uhvatio bi sebe kako razgleda stvarčice koje bi nosila devojčica Jukinih godina. Jednom je odabrao jedan crveni ranac i razmišljao o njemu. Drugom prilikom je zapravo kupio maramu i džemper, ali nije mogao da ih ponese kući, pa ih je poklonio nekom detetu u prolazu.

Devojčica na platformi ispila je kafu i povukla ga za rukav. Rukom mu je pokazala da treba da se sagne.

„Šta je?“, pitao je.

Kako se savio, lice mu se našlo sasvim blizu njenom i devojčica ga je veoma promišljeno uhvatila za vrat. Pljucnula je malo kafe iz svojih usta u njegova, koja mu se slila niz bradu.

„Oh! Iznenadila si me! Šta to radiš?“

Devojčica je poskočila na platformi, sručila se na leđa i nasmejala.

„Šefe stanice! Poljubila sam te!“

„Kakve budalaštine! Ti si jedna nestašna devojčica, da ti kažem!“

„Vratiću se sutra! Zdravo, zdravo!“

„Zdravo, zdravo! Čuvaj se na putu do kuće. Nemoj da žuriš i pazi se snežnih nasipa pored puta!“

Vratila se kroz kapiju za putnike, vrteći se okolo kao da pleše.

„Rekao sam bez žurbe!“

Kad se Otomacu vratio u čekaonicu, devojčice više nije bilo na vidiku. Prostorija je bila obasjana mesečinom, a gipsani zidovi oslikavali su magični svetlosni mozaik od šarenog vitraža iznad vrata. Na drugom kraju škripavih vrata stajao je Sendi, koji je bio sanjiv.

„Šta ima, Otomacu? Još je mračno. Tek je prošla ponoć. Uopšte nismo spavali.“